

HÖRNSTENEN

TEOLOGISKA INSTITUTET I FINLAND
HÖRNSTENEN ÄR KRISTUS JESUS SJÄLV (EF 2:20)

3/2019

| FÖR VAD STI?
OM SJÄLENS ODÖDLIGHET

För vad STI?

Vi samtalade på sammanträdet om STI:s uppgift. Vad borde den egentligen göra och varför finns den? De som var med på sammanträdet uppmanades att fundera över, vad skulle vi förlora, eller skulle vi inte förlora någonting, om STI inte fanns eller om den skulle läggas ner? Det var en excellent fråga.

FÖRELÄSNINGAR OCH KURSER

Om STI inte fanns så skulle man inte ordna en stor mängd goda teologiska föreläsningar, föreläsningsserier och kurser.

På STI:s föreläsningar lärs mycket sådant ut, som inte lärs ut i universiteten. Olika perspektiv på, eller sättet att närma sig bibelns texter, kan vara en annan. Det finns en tro på att Gud talar i bibeln, det är ändå inte fråga om att man inte skulle vara vetenskapligt giltiga. Det finns föreläsningar i ämnen som man inte studerar alls i universitetsstudierna, eller studerar endast lite, men som en teolog behöver i sitt arbete. Inkommande höst ordnas en kurs vid STI om församlingens eller gudstjänstgemenskapens andliga ledarskap, samt i att leda frivilligarbetarna.

I STI:s föreläsningar deltar inte endast de som studerar i Helsingfors. Nästan alla föreläsningar videofilmas och de kan ses på STI:s hemsida. Dessa föreläsningar har vanligtvis ett hundratal visningar. STI:s föreläsningar finns

till, förutom för studeranden, också för teologer som är klara med sina studier, och också för andra som är intresserade av teologi.

EN PLATS ATT LÄRA KÄNNA

Ifall STI inte fanns, så skulle många teologistuderande inte ha någon plats att samlas i, att träffa andra, diskutera, tala om teologi, argumentera – det är inte det samma som ordstrider - och lära av andra.

Det syns att dessa träffar har haft stor betydelse. Många andliga rörelser och organisationer är nu närmare varandra än tidigare. En betydande orsak till det är att många av dessa rörelsers arbetare och ledare har studerat och lärt känna varandra vid STI.

Senaste höst godkände STI:s styrelse, STI:s värdegrund. En av dessa är trygghet. Det betyder också trygghet att tala, fråga, fundera och vara av olika åsikt. I en trygg omgivning lär man sig bäst bibeln och den lutherska tron. Just dessa vill man lära ut vid STI.

FORSKNING

Vid STI görs teologisk forskning och teologiska artiklar publiceras, en eller två gånger i året utges en bok. Vi behöver forskning som inte syns ha en omedelbar betydelse i praktiken, och forskning som man kan använda sig av, lätt

och snabbt, i det praktiska arbetet.

STI har ett omfattande teologiskt bibliotek, som betjänar de studerande, teologerna, samt de som är intresserade av teologi. Man har också kunnat skaffa sådana böcker till biblioteket som inte finns i till exempel, universitetens bibliotek. Ifall STI:s verksamhet skulle upphöra, skulle varken forskningsarbetet eller biblioteket finnas mera.

TILLSAMMANS

I denna tidning betonar en ledare för en av STI:s medlemsorganisationer, STI:s betydelse som tio väckelserörelsers samarbetsorgan. Vid möten, förhandlingar och skolningar som riktar sig till medlemsorganisationernas arbetare, träffas organisationernas ledare och också övriga varandra, lär av varandra och överlägger och kommer överens om vad man kan och

bör göra tillsammans, och hur man kan stöda varandra. Gudstjänster och gudstjänstgemenskaper ser ut att vara allt viktigare för många av STI:s medlemsorganisationer. Det är viktigt eller nödvändigt, att fundera över hur man borde samarbeta inom dessa.

Ifall STI skulle upphöra så skulle detta samarbete inte finnas. Samarbete betyder inte att man försöker förena organisationerna. Det är bra att det finns olika organisationer och rörelser, men samarbete mellan dem behövs, nu kanske ännu mera än tidigare.

JARI RANKINEN

31.5.2019

PS. Gospel-musikern Pekka Simojoki, som finns på pärmbilden, besökte STI i april. Ett inspirerande och uppmuntrande besök.

(ÖVERS. STIG-ERIK ENKVIST)

Understöd och vinn!

Alla som ger ett understöd till STI:s konto under tiden 20 maj och 2 augusti, deltar i en utlottning med tre priser: sex stycken 120 euros presentkort, som man kan använda till en kurs efter eget önskemål på Folkmissionsinstitutet, Karkku evangeliska institut eller Finska Bibelinstitutet. Varje vinnare får två presentkort, vilkas värde alltså är 240 euro och med dem kan man betala sin egen och någon annans deltagaravgift för någon kurs eller en del av deltagaravgiften. Man kan också ge presentkortet vidare som en gåva till någon ungdom, ett äkta par eller en vän.

Det finns många kurser att välja mellan vid dessa institut: bl.a. bibelkurser, äktenskapsläger, motion, musik, natur, tillfällen för unga, pappa-pojke läger och också utbildning för själavård och missionsarbete.

Gåvan kan inbetalas på STI:s konto FI74 8000 1100 5642 45 (Danske Bank) eller FI66 1555 3000 1169 14 (Nordea). Om du har ett personligt referensnummer, använd det eller skriv ditt namn och telefonnummer eller epostadress som meddelande. Alla som betalat ett understöd deltar i utlottningen oberoende av gåvans storlek. Sommaren är en utmanande tid för STI. Då brukar understöden till STI vara mindre men utgifterna ungefär lika stora som under andra tider. Tack för alla bidrag!

(ÖVERS. HENRIK PERRET)

Tom Säilä: Det är oerhört viktigt, hurudana teologer vi har

Pastor Tom Säilä är verksamhetsledare för finska Evangeliföreningen (Sley). Vi träffades inför sommaren.

- Möten med missionärer är sommarens höjdpunkter. En del av dem besöker Finland under sommaren. Det är viktigt att ta del av hälsningar från missionsfälten. Många av dem är uppmuntrande och inspirerande, säger Tom.

- Guds rike segrar i nya områden och i människornas hjärtan.

Vintern och våren har enligt Tom varit väldigt stressiga. Ekonomin har tagit mycket tid och krafter. Sley i stil med många andra kristliga organisationer har varit tvungen att fundera hur och till vad pengarna räcker till och att fatta otrevliga beslut.

- Vi har förbrukat mycket mera än vi har samlat in. Så har det varit under en längre tid, och vi når inte balans i ekonomin i ett ögonblick, berättar Tom.

CENTRALKANSLI IN I KYRKAN

En del av ekonomins omställning inom Sley är centralkansliets flytt in till Lutherkyrkans utrymmen. Tom anser

KANSLIET I KYRKAN PÅMINNER OM VARFÖR KANSLIET ÖVERHUVUDTAGET FINNS.

att här finns även positiva sidor.

- Kansliet i kyrkan påminner om varför kansliet överhuvudtaget finns. Kanske Sley kan fungera som exempel även för andra. Också några församlingar överväger att flytta in sitt kansli till kyrkan. Efter några månader och några år kan vi berätta om våra erfarenheter och vad som löner sig och vad som lönar sig inte.

Tom berättar att Sleys kanslipersonal förhåller sig flexibel till flytten och förstår nödvändigheten i beslutet.

- Det krävs en hel del anpassning mellan kansliet och kyrkans verksamhet. Jag uppskattar verkligen hur väl våra anställda för detta projekt framåt.

LIVET AVSTANNADE

I juni i fjol insjuknade Tom – en 50+ frisk man – i cancer, närmare sagt melanom.

- Jag fick sjukdomsbeskedet i tåget på en arbetsresa. Livet avstannade, så kändes det. Det kändes överkligt och jag iakttog mitt liv som en främling. Jag undrade vad det är för vits med dessa bekymmer eller denna stress – det kan hända att snart är jag inte här mera, kommer Tom ihåg sina tankar från ifjol.

Han berättade öppet om sjukdomen och bad på Facebook om förbön.

- Jag fick en trygghet i det att många bad för mig och min familj. Vi är i Guds händer, vi är inte utelämnade för slumpen eller möjliga skador.

Tom fick en självmålad tavla av en bekant med en äng, blommor och en fjäril. Även den uppmuntrade.

- Jesus uppmanar oss se på ängens liljor och försäkrar oss om Guds omsorg.

Cancern opererades i augusti och operationen lyckades, därför är Tom väldigt tacksam. Likaså vet han att sannolikheten att han insjuknar på nytt är tiofaldig jämfört med människor som inte har haft melanom.

- Jag besöker en läkare en gång om året för undersökning.

EN VIKTIG PLATS FÖR STUDERANDE

Tom har verkat som STI:s ordförande under ett års tid. De tre största medlemsorganisationer turas om att sköta om ordförandeskapet.

- STI ger mycket till teologie studeranden och uppfostrar dem till kommande uppgifter, vars betydelse inte kan överskattas. Det är viktigt att det finns en plats där konservativa studeranden

kan samtala, fundera, söka och hitta svar tillsammans.

STI:s betydelse som samarbetsorgan för dess medlemsorganisationer har vuxit under åren. På sammanträden, på teologiska dagar och på andra möten lär ledarna känna varandra och andra organisationer, de kan fundera tillsammans på större och mindre frågor och överväga möjligheterna för samarbete.

- STI är bästa forumet för det här. Jag träffar missionsorganisationernas ledare även annars men inte andra organisationer någon annanstans, säger Tom.

DET LÖNAR SIG

Vi samtalar ännu om STI:s framtid.

- STI har bevarat sin andliga profil. Det är ingen självklarhet utan kräver fortsatt arbete. STI är en gemensam sak för många. Alla parter skall kunna trivas här, formulerar Tom.

För den som undrar om det lönar sig att stöda STI, vill Tom säga följande:

- Det lönar sig säkert. Resultaten syns inte genast. Men det är oerhört viktigt hurudana teologer, förkunnare och lärare vi har.

TEXT OCH BILD: JARI RANKINEN
(ÖVERS. TUOMAS ANTTILA)

Om själens odödlighet

Själens odödlighet är ett begrepp som hamnat i skymundan i den kristna vokabulären. Visserligen har psalmboken sett till att det inte helt har glömts bort, och i några predikningar nämns begreppet. I teologin börjar det däremot lämna bort, trots att det är något av en teologins kärnpunkt.

MATERIAN FÖRSVINNER INTE

Guds skaparverk övergår vårt förstånd. Naturvetare förundrar sig över att energin inte försvinner – den enbart förändras. Växtrikets och djurrikets kretslopp är kända: Material försvinner inte utan ändrar enbart form. Ur död föds nytt liv, som styrs av något slags livets kod – DNA – ett program som förverkligar sig själv i naturens kretsgång.

Vem som helst kan själv bevittna detta i sin trädgård. Fjolårets blommor och växter ruttnar och förmultnar. Så småningom förvandlas de till mylla som fungerar som grogrund för nya växter och frukter. Koden känner man till, men ingen förstår i grunden hur det hela går till. Inte förstår jag det själv heller, men för mig utgör detta inget problem.

DEN MEST FÖRBRYLLANDE ASPEKTEN AV MÄNNISKANS EXISTENS ÄR INSIKTEN ATT VI ÄR EVIGA VARELSER.

NÄSTAN GUDAVÄSEN

Människan är något annat. Människan är Guds avbild därför, att hon har en odödlig själ. När Gud skapar människan, skapar han alltid något evigt och oförgängligt. Med andra ord utgör människan ett undantag från skapelsen i det att hon inte är en del av naturens kretslopp. En kristen människan kan i tro på Bibelns ord lita på att hennes ”kropp är friköpt”. Den kanske mest förbryllande aspekten av människans existens är insikten att vi är eviga varelser.

Man kunde rentav säga att vi människor själva också deltar i skapelset. När ett barn föds till en familj, har Gud tillsammans med oss skapat en ny evig människa. Denna småttings själ dör aldrig, även om våra jordiska kroppar tids nog bryts ner. Livets största under är att jorden är full av eviga Guds avbilder. I denna bemärkelse utgår hela den skapade världen från Guds hand – trots all ogudaktighet och allt religiöst virrvarr som existerar.

Vi har inget bättre ord för att beskriva denna evighet än ordet ”själ”. Med hänvisning till Bibeln kan vi tala om själens odödlighet. Saken i sig är ändå så anmärkningsvärd, att den övergår vårt förstånd. Varje skapad själ är en evighet-varelse. Vår unikheter kommer till synes däri att Gud kan vara i kontakt med oss,

och verkligen också vill vara det. Enbart Guds avbild kan vara i kontakt med Skaparen. Djur har ingen själ. Växterna hör enbart till kretsloppet. Men vi är ”nästan gudaväsen” som Bibeln beskriver det. Trots allt förfall och trots all synd.

I TEOLOGINS KÄRNA

Denna utgångspunkt öppnar på ett fint sätt upp hela teologin. Teologins innersta kärna kommer till synes i det spänningsfält som utgörs av inkarnationen, korsdöden och uppståndelsen. Det är till följd av själens odödlighet som även Guds Sons människoblivande är oundvikligt. Hade Kristus inte kommit, skulle jorden inte vara något annat än ett deportationsläger för förtappade själar. Förvisso är detta den bild som vissa författare har använt för att beskriva denna plats, men Guds löfte lovar annat.

Själens odödlighet förutsätter också kroppens uppståndelse. På detta sätt kommer vi in på evangeliets och kristendomens kärnpunkt. Att tro på Guds Son är att tro på uppståndelsen. Frukten av detta är en förtröstan på att den Helige Andes sigill har givits oss som garant: I uppståndelsen kommer vi att upphöjas ”efter hans Sons bild” (Rom. 8:29). Guds avbild förnyas och blir Sonens avbild. Denna värld och denna världens ”gud” får inget. Kristus säger: ”Och när jag blivit upphöjd från jorden, ska jag dra alla till mig.” (Joh. 12:32).

Enligt Bibeln respekterar Gud skapelseverket så pass mycket, att kristendomen inte godkänner ett särskiljande av själen och kroppen. Alla dua-

listiska uppfattningar om människan är villoläror. Kroppen och kroppslighet är inget ont. Den materiella världen är inte av ondo och något som själen borde frigöra sig ifrån. Själen är inte fånge i kroppens fångelse. Därför finns det heller ingen religiös utvecklingslära, enligt vilken själen skulle förädlas. Det enda som kan hjälpa den förfallne är den rättfärdighet som ges av nåd.

TEXT: TIMO ESKOLA

BILDER: [HTTPS://PIXABAY.COM](https://pixabay.com)

ÖVERS. JAKOB DAHLBACKA

KRISTENDOMEN INTE
GODKÄNNER ETT
SÄRSKILJANDE AV
SJÄLEN OCH KROPPEN.

TANKAR OM LÄGER OCH IDENTITET

Teologistuderandena tillbringar ofta sommaren med praktik och som sommarteologer. Vi frågade två av dem – Karoliina Rauhi-Pokka och Kalle Pajala - hur det känns i praktiken att arbeta som teolog.

Karoliina, du har arbetat mycket på läger. Hur kändes arbetet där?

- Under de två första somrarna arbetade jag i kristna organisationer på läger- och kurscentra. Jag var med på läger för barn och unga och på läger för invandrare. Mina arbetsuppgifter var mycket omfattande: dit hörde undervisning, lägerplanering, mediaprojekt tillsammans med barn och ungdomar samt att uppehålla kurscentrats Facebook-sidor och blogg.

Arbetet bjöd på utmaningar i lämplig mängd, både av ansvar och frihet. Att ha fått ansvar kändes särskilt bra, för redan den andra sommaren planerade jag självständigt sommarens undervisningsstomme. Dessutom fick jag fria händer att förverkliga mina idéer i kurscentrats blogg och Facebook-sidor, där jag t ex publicerade information om kurscentrats ansvarspersoner.

Och du Kalle, du är på väg till församlingspraktik. Vilka är dina uppgifter där?

Den kommande sommaren får ja tillbringa som sommarteolog i Kemijärvi församling. Jag vet inte ännu exakt min arbetsbild, men det verkar att i huvudsak bli ungdomsarbete. I början av

juni har ett skriftskolläger utlovats och om jag vill kan jag också komma med på en vandringskriftskola i månadsskiftet juli-augusti.

Dessutom har det planerats läger för yngre tonåringar, bibelstudier på onsdagar, ungdomskvällar på lördagar och på fredagar sommarklubbskvällar för ungdomar under skriftskolsålder. Till en teologs arbetsbild hör naturligtvis också fördjupning i gudstjänstlivet och att hålla andakter.

Vad tycker du om att vara ledare på läger?

Före förra sommaren hade jag varit hjälplezare på många skriftskolor, men förra sommaren hade jag som sommarteolog för första gången rollen som ledare. Trots all psykologisk och

andlig förberedelse var ledaransvaret överraskande jobbigt. Skriftskolegruppen var ganska vild och gav en ibland gråa hår (vilken skriftskolegrupp ger inte det?) men allteftersom skriftskolan framskred gick det som jag ofta märkt förut: de mest högljudda vågade ibland lämna sina invanda roller och visa vilka de verkligen var.

Ibland måste vi ingripa också i hjälpledarnas verksamhet, men de var ju där som lärlingar. Därför tänker jag att i allt umgänge måste barmhärtigheten finnas med, men utan att man frångår gemensamt överenskomna regler.

Och du Karoliina, vad anser du vara intressant i sommarpraktiken?

Denna sommar får jag verkligen prova mina vingar som redaktör. I mina tidigare sommararbeten var jag största delen av min arbetstid på läger. Mitt sommararbete i år är på den kristna tidningen Uusi Ties redaktion. Jag hoppas sommaren skall bekräfta min kallelse på ett eller annat sätt. Jag har också funderat på om jag skulle passa som företagare i mediabranschen - mitt drömjobb som barn var att vara företagare. Som företagare skulle jag ha både frihet och ansvar och möjlighet att förverkliga mej själv på många sätt. Tiden utvisar vart Gud kallar mej.

Hur inverkade praktiken på din identitet som teolog?

- Under två praktiksomrar stärktes min kallelse som teolog. Eftersom jag hade mångsidiga arbetsuppgifter, märkte jag snart vilka uppgifter som

engagerade mej allra mest och det jag var bra på. Dessa uppgifter var planerings-, undervisnings- och kommunikationsuppgifter. I arbetsteamet märktes min styrka, varför min roll på lägren oftast blev bakgrundsarbete dvs lägerprogrammets planering och undervisning.

Hur skulle du Kalle svara på samma fråga?

- När man fått förmedla vidare den knowhow man lärt sig eller fått på praktisk väg och märker att ens göranden ens till en liten del haft en positiv inverkan på andra människor, stärker det ens övertygelse att Gud har lett en till rätt plats. För tillfället kan jag inte föreställa mej själv som något annat än teologistuderande.

INTERVJU: TIMO ESKOLA

BILD1: FOTO PROFIL

BILD2: TUOMAS POKKA

Hjärtats samtal

Vi ser reklam för nya mobiltelefoner. Det finns olika erbjudanden och flotta nya modeller har kommit ut på marknaden. Det finns olika funktioner och många möjligheter. Ofta får man på köpet dessutom gratis samtalstid eller förmånliga anslutningar.

Men gratis samtalstid är ingen ny uppfinning. Den möjligheten har Gud alltid erbjudit sina barn. Den samtalstiden har vi tillgång till genom bönen. Bönen fungerar rent av bättre än nya mobiltelefoner. Åtminstone händer det mig regelbundet att batteriet är tomt och samtalet brister. Det finns också platser där kontakten fungerar dåligt eller inte alls. Men bönen fungerar överallt.

De knäppta händerna blir inte heller någonsin gammalmodiga. Det är inte nödvändigt att då och då byta till något nyare och bättre. Gud godkänner de knäppta händerna – han godkänner det lilla barnets liksom också den gamlas åldriga händer. Bönen är också lätt att använda. Men behöver inte läsa komplicerade bruksanvisningar på främmande språk. Man får fritt berätta för Gud det som just då tynger sinnet.

Det har sagts att bönen är hjärtats samtal med Gud och andningen i det kristna livet. Man har också sagt: ”Bönen är den hand som fattar tag i den hand som rör hela världen.” I bönen samtalar vi med levande Gud. Vi talar med honom som är allvetande och allsmäktig. Trots det får vi tala till honom

som ett litet barn talar till sin far.

Bönen når fram till honom som vi ber till. Gud hör när vi ber. Och Gud besvarar också bönen. Ibland mycket snabbt, ibland efter en längre tid. Man behöver lära sig att vänta på bönesvaret och att lägga märke till det. Vi kan inte kräva att Gud besvarar våra böner just så som vi önskar. Gud handlar inte mekaniskt som en automat. Han är en levande kärlek. Han besvarar också dåliga böner men gör det i kärlek och ger oss det som är bäst för oss – vilket inte alltid är det som vi önskar.

Alltid förstår vi inte Guds bönesvar – åtminstone inte genast. Gud gör mera, oändligt mycket mera än allt det som vi ber om och som vi begriper ty han är god. ”Vad ni ber Fadern om i mitt namn, det ska han ge er” (Joh 16:23).

TEXT: TOMAS KLEMETS,
LEDARE FÖR HEMLANDSARBETET,
SVENSKA LUTHERSKA EVANGELI-
FÖRENINGEN I FINLAND (SLEF).

BILD: KIRSI KURU

(ÖVERS. TOPIAS TANSKANEN)

sti

Adressen: Kajsaniemigatan 13 A 4. vån.
00100 Helsingfors

Telefon 09 668 9550

E-post: sti@sti.fi
förnamn.efternamn@sti.fi

Hemsida www.sti.fi

Bank
Danske Bank
FI74 8000 1100 5642 45, BIC: DABAFIHH

Nordea
FI66 1555 3000 1169 14, NDEAFIHH

Annställda
generalsekr. Jari Rankinen (045 359 7772)
forskare Timo Eskola
sekreterare Kirsi Kuru

Teologiskt forsknings- och skolningscentrum.

Församlingsbesök, lektioner, bibliotek och läsesal.

Öppet under perioderna kl. 9–19. Undantag i öppettiderna under sommaren, kolla på websidan.

Styrelsens ordförande
verksamhetsledare Tom Säilä, Sley

Medlemsorganisationer
Missionsföreningen Säningsmannen, Länsi-Suomen Rukoilevaisten Yhdistys (Bedjarörelsen i Västra Finland), Finlands ev.luth. Student- o

ch Skolungdomsmission, Radiomissionsorganisationen Budbärarn, Finlands ev.luth. Folkmission, Suomen Luterilainen Evankeliumiyhdistys, Finska Bibel-institutet, Sv. Luth. Evangeliföreningen i Finland, Laestadiernas Fridsföreningars Förbund

Finansieras av frivilliga bidrag. Medlemsavgift för understödande medlemmar: 40 €/år (studerande 10 €, kollektivt 100 €). Bokgåvor, understöd och testamenten mottas med tacksamhet.

Insamlingstillstånd i Finland RA/2018/904:
1.1.2019-31.12.2020.

Publicerar den teologiska tidskriften *Iustitia*. Informationsbladet *Hörnstenen (Kulmakivi)* sänds till understödande medlemmar.

ISSN 2243-075X (Print),
ISSN 2243-0768 (Online)

TEOLOGISKA
INSTITUTET I FINLAND
KAJSANIEMIGATAN 13 A
00100 HELSINGFORS

PÄRMBILD: PEKKA SIMOJOKI SOM
MÅNADENS GÄST
BILD: KIRSI KURU

BAKBILD: KEMIJÄRVI
BILD: MINNA RANKINEN